

Natuurtoets Heeten Koe in de Kost

Definitief

Familie Alferink

Grontmij Nederland bv
Zwolle, 11 februari 2008

Verantwoording

Titel : Natuurtoets Heeten Koe in de Kost
Subtitel :
Projectnummer : 242169
Referentienummer : 99037453
Datum : 11 februari 2008

Auteur(s) : drs. G.G.J. van Adrichem
E-mail adres : bert.vanadrichem@grontmij.nl
Gecontroleerd door : ing. D.B.M. Grote Beverborg MSc.
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : ir. P.A.J. Bergmans
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Noordzeelaan 50
8017 JW Zwolle
Postbus 1364
8001 BJ Zwolle
T +31 38 499 16 00
F +31 38 422 76 97
oost@grontmij.nl
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel.....	4
1.2	Beschrijving plangebied	5
2	Natuurwetgeving	6
2.1	Gebiedsbescherming	6
2.2	Soortbescherming	7
3	Ecologische waarden en effectbepaling.....	8
3.1	Beschermde gebieden	8
3.2	Beschermde soorten	8
4	Conclusies en aanbevelingen	11
4.1	Natuurbeschermingswet.....	11
4.2	Flora- en faunawet	11

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De natuur in Nederland wordt beschermd vanuit twee invalshoeken: bescherming van gebieden en bescherming van soorten. De gebiedsbescherming is geregeld via de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebieden en Beschermde natuurmonumenten) en het Streekplan (onder andere Ecologische Hoofdstructuur (EHS), weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden). De soortbescherming is geregeld door middel van de Flora- en faunawet.

De verschillende natuurwetgevingen in Nederland hebben als belangrijkste component het zorgplichtbeginsel, dat van elke initiatiefnemer verlangt dat hij zich vooraf op de hoogte stelt van eventuele schadelijke effecten op voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

In het landelijke gebied ten zuiden van Heeten ligt een boerderij waarvan het terrein gaat worden ingericht als recreatievoorziening. Aangezien nog niet geheel duidelijk is hoe het gebied gaat worden ingericht, is er geen inrichtingsschets bijgevoegd. Het plangebied is weergegeven in figuur 1. Binnen het plangebied zullen een aantal onderkomens worden gerealiseerd, waarschijnlijk aan de westkant, bij de huidige boerderij. Het is de bedoeling dat de sloot midden door het gebied blijft bestaan. De bomen ten westen van het gebied blijven ook behouden, want deze staan buiten de eigendomsgrens. De boerderij zelf met directe omgeving valt buiten de plangrens, maar daar kan wel het één en ander aan de beplanting worden aangepast. Hiertoe is het van belang de waarden in het gebied te kennen, zoals de ecologische waarden en de waarde van de bomen.

Figuur 1 Luchtfoto met plangebied (rood gemarkeerd) (Bron: Terradesk)

Om het gebied opnieuw in te richten wordt een inrichtingsplan gemaakt. Voor de uitvoering daarvan is het nodig om het bestemmingsplan aan te passen. Om negatieve effecten op de natuur te voorkomen en kansen voor de natuur te benutten, heeft de familie Alferink aan Grontmij opdracht verleend om een quick scan ecologie uit te voeren in het plangebied.

1.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat grotendeels uit grasland (zie foto 1). Midden over het perceel loopt een sloot. Het perceel wordt aan de oostkant begrensd door de Stokvisweg, aan de zuidkant door een sloot, aan de westkant door een bomenstrook en het kanaal en aan de noordkant door aanliggende weilanden. Nabij de boerderij is het een en ander aan beplanting aanwezig.

Foto 1 Impressie van plangebied

2 Natuurwetgeving

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 *Natuurbeschermingswet*

Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden en heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn verboden. Ook activiteiten buiten de beschermde gebieden kunnen verboden zijn, indien deze negatieve effecten veroorzaken (externe werking). Bij negatieve effecten is het nodig een vergunning aan te vragen op basis van een verslechterings- en verstoringstoets. Het uitvoeren van een passende beoordeling (uitgebreide effectenstudie, alternatievenonderzoek en onderbouwing dwingende redenen van groot openbaar belang) is noodzakelijk wanneer de negatieve effecten (mogelijk) significant zijn.

2.1.1.1 *Natura 2000*

De Natura 2000-gebieden bestaan uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. De Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen voor de bescherming van bepaalde vogelsoorten (kwalificerende soorten). Kwalificerende soorten zijn soorten waarvan geregeld meer dan 1% van de biogeografische populatie in het gebied verblijft of waarvoor het gebied tot de vijf belangrijkste gebieden in Nederland behoort. De Habitatrichtlijngebieden zijn aangemeld voor het beschermen van habitattypen (natuurtypen) waarvoor Europa op wereldschaal een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. Samen vormen deze gebieden het Europese Natura 2000-netwerk.

2.1.1.2 *Beschermde Natuurmonument*

Voor Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, geldt dat handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of die het Beschermde Natuurmonument ontsieren, zijn verboden, tenzij hiervoor een vergunning is verkregen. Het beschermingsregime van de gebieden die nu binnen Natura 2000-gebieden liggen, treedt terug. De natuurwaarden waarvoor deze gebieden waren aangewezen, worden opgenomen in de doelstellingen voor instandhouding van het betreffende Natura 2000-gebied.

2.1.2 *Streekplan*

In het streekplan wordt aangegeven hoe om te gaan met onder andere de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ganzen- en weidevogelbeschermingsgebied. Hieronder worden deze gebieden verder beschreven.

2.1.2.1 *Ecologische Hoofdstructuur*

De EHS bestaat in Overijssel uit bestaande natuurgebieden, nieuwe natuurgebieden, (zoekgebied) beheersgebieden en ecologische verbindingzones die belangrijke gebieden met elkaar verbinden. Binnen of nabij de EHS geldt in principe de “nee, tenzij” –benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

2.1.2.2 Weidevogel- en ganzengebied

De provincie Overijssel neemt een bijzondere verantwoordelijkheid voor een aantal weidevogel- en ganzengebieden buiten de EHS. Hierop is toegespitst beleid van toepassing, dat inhoudt dat doorsnijding, aantasting van rust en openheid, verlaging van het waterpeil en verstoring niet is toegestaan.

2.2 Soortbescherming

2.2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is sinds 1 april 2002 van kracht. In deze wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende vogels, zoogdieren, amfibieën en reptielen beschermd. Daarnaast zijn er selectieve lijsten van beschermde planten, vissen, vlinders en ongewervelde dieren. De beschermde soorten en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet opzettelijk worden verstoord of vernietigd. Indien dit onvermijdelijk is, dient ontheffing te worden aangevraagd. Vrijstelling of ontheffing kan slechts worden verleend "wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort". In principe dienen bij verstoring mitigerende dan wel compenserende maatregelen te worden genomen. Sinds 23 februari 2005 is de Flora- en faunawet gewijzigd. De beschermde soorten zijn nu verdeeld in drie tabellen:

1. Algemene soorten
Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling. Er hoeft voor ontwikkelingen geen ontheffing aangevraagd te worden;
2. Overige soorten
Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort);
3. Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB
Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets, hetgeen inhoudt dat:
 - ° er sprake is van een bij de wet genoemd belang;
 - ° er geen alternatief is;
 - ° er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Verstoring van nestelende/broedende vogels en vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels is niet toegestaan. Daarom dienen versturende werkzaamheden altijd buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd.

3 Ecologische waarden en effectbepaling

3.1 Beschermde gebieden

3.1.1 *Natura 2000-gebieden en beschermde natuurmonumenten*

Er is geen Natura 2000-gebied in de buurt van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied ligt op meer dan vier km afstand van het plangebied. Hetzelfde geldt voor de beschermde natuurmonumenten.

3.1.2 *Ecologische Hoofdstructuur*

Het plangebied ligt niet in of nabij gebieden welke zijn aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als EHS ligt ten noorden van Heeten op een paar kilometer afstand.

3.1.3 *Weidevogel- en ganzenbeschermingsgebieden*

Het plangebied ligt niet in of nabij een beschermd gebied voor ganzen en smienten of voor weidevogels.

3.2 Beschermde soorten

Er is gekeken welke verspreidingsgegevens er beschikbaar zijn van het plangebied. Deze gegevens zijn beschikbaar bij Natuurloket (www.natuurloket.nl). Het plangebied ligt in twee kilometerhokken. In figuur 2 zijn de gegevens weergegeven.

Rapportage voor kilometerhok X:214 / Y:481

Soortgroep	FF1*	FF23* H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	2		1	goed	-	1991-2006
Mossen			0	slecht		1996-2006
Korstmossen			0	redelijk	51-100%	1991-2006
Paddenstoelen (#)			3	redelijk	0%	1991-2006
Zoogdieren				niet		1996-2006
Broedvogels				niet		1995-2006
Watervogels		20		matig	0%	96/97-03/04
Reptielen				niet		1992-2006
Amfibieën	1	0	0	matig	51-100%	1992-2006
Vissen				slecht		1992-2006
Dagvlinders				redelijk	51-100%	1995-2006
Nachtvlinders				niet		1980-2005
Libellen			1	goed	0%	1992-2006
Sprinkhanen				niet		1992-2006
Overige ongewervelden				niet		1992-2006

Rapportage voor kilometerhok X:215 / Y:481							
Soortgroep	FF1*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1			1	goed	-	1991-2006
Mossen					niet		1996-2006
Korstmossen					niet		1991-2006
Paddestoelen					slecht		1991-2006
Zoogdieren					niet		1996-2006
Broedvogels		37		5	goed	0%	1995-2006
Watervogels		15	1		matig	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet		1992-2006
Amfibieën	2	0	0	0	slecht	51-100%	1992-2006
Vissen					niet		1992-2006
Dagvlinders					matig	26-50%	1995-2006
Nachtvlinders					niet		1980-2005
Libellen				1	matig	0%	1992-2006
Sprinkhanen					redelijk		1992-2006
Overige ongewervelden					niet		1992-2006

Figuur 2 Literatuurgegevens van verspreiding van beschermde soorten (bron: www.natuurloket.nl)
 (FF1= Soort van Flora-en faunawet bijlage 1, FF23= soort van Flora- en faunawet bijlage 2 of 3),
 H/V= Soort beschermd door Habitat- of Vogelrichtlijn, RL= soort van rode lijst)

Uit de gegevens in figuur 2 blijkt dat de soortgroepen vaatplanten en vogels deels goed zijn onderzocht. In de kilometerhokken zijn een paar beschermde soorten planten aangetroffen en grotere aantallen vogels. Verder blijken er beschermde amfibiesoorten voor te komen. De overige aangetroffen soorten zijn niet beschermd door de Flora- en faunawet.

3.2.1 Planten

De begroeiing in het plangebied bestaat voornamelijk uit intensief beheerd grasland, omzoomd door sloten en bomenrijen. Tijdens het veldbezoek van 12 december 2007 zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen en gezien het intensieve gebruik en beheer van het plangebied, worden deze ook niet verwacht. Het is wel mogelijk dat bijvoorbeeld de dotterbloem langs slootkanten groeit. Dit is geen probleem voor de uitvoering van het project, want in principe blijven alle sloten gehandhaafd. Daarnaast staat deze soort in tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor de uitvoering van een ruimtelijke ontwikkeling, zoals dit project, hoeft voor soorten van tabel 1 geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Soorten van tabel 2 en 3 zullen niet in het gebied voorkomen.

3.2.2 Zoogdieren

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde zoogdieren waargenomen. Wel zullen er algemene soorten als mol, haas en verschillende soorten muizen in het gebied voorkomen. Daarnaast kunnen de bomenrijen langs de randen van het gebied fungeren als foerageerroute voor vleermuizen en de boerderij kan geschikt zijn als verblijfplaats. De bomenrijen en gebouwen blijven staan en de nieuwe onderkomens geven geen lichtverstoring op de bomenrijen. Vleermuizen worden daarom niet verstoord door de uitvoering van dit project.

De algemene soorten zoogdieren welke in het gebied voorkomen staan in tabel 1 van de Flora- en faunawet en als er vleermuizen voorkomen dan worden deze niet verstoord. Er is daarom geen ontheffing noodzakelijk.

3.2.3 Vogels

In het plangebied zullen verschillende soorten broedvogels voorkomen. Alle vegetatie kan worden gebruikt om in te nestelen. Daarnaast is het weidegebied geschikt voor weidevogels om in te broeden. Aangezien het verboden is om broedende vogels te verstoren tijdens het broedseizoen, moet ervoor gezorgd worden dat de werkzaamheden niet in het broedseizoen worden uitgevoerd. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli.

Indien het toch noodzakelijk is om in het broedseizoen activiteiten uit te voeren, dan kunnen fasegewijze voorzorgsmaatregelen ervoor moeten zorgen dat de werkzaamheden ongestoord voort kunnen duren.

Er zijn in het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen van uilen, spechten en boombewo-nende roofvogels waargenomen. Het is mogelijk dat er uilen verblijven in de gebouwen van de boerderij. Deze zullen niet worden verstoord en het foerageergebied zal door de uitvoering van het project niet al te sterk worden beperkt en daarnaast zijn er voldoende alternatieve foera-geergebieden in de directe omgeving.

3.2.4 *Amfibieën, reptielen en vissen*

Er liggen in en om het plangebied sloten welke geschikt zijn voor amfibieën en vissen. De amfi-biesoorten welke in en nabij de sloten voorkomen, zullen alleen algemene soorten zijn, bijvoor-beeld groene kikkers. In principe worden de watergangen niet aangetast. Er zal daarom geen verstoring optreden. Er zijn geen reptielen in het veld waargenomen. Deze kunnen mogelijk voorkomen in de bomenstrook ten westen van het gebied. Maar dit is buiten de plangrenzen en de ingreep vindt daar ook niet in de buurt plaats.

3.2.5 *Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden*

Beschermde vlinders zijn in het plangebied niet te verwachten. Het habitat voor een groot deel van de beschermde vlinders betreft heide- en veengebieden of komen alleen in Zuid-Limburg voor. Beschermde libellen zijn eveneens niet te verwachten omdat er geen oppervlaktewater in het gebied aanwezig is waardoor geschikte habitats ontbreken.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Natuurbeschermingswet

Het plangebied ligt niet in of in de nabijheid van gebieden welke beschermd zijn als Natura 2000-gebied of beschermd natuurmonument. Een vergunning in het kader van de natuurbeschermingswet is daarom niet van toepassing.

Het gebied ligt ook niet in of in de nabijheid van een gebied, dat is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur of beschermd ganzen- of weidevogelgebied.

4.2 Flora- en faunawet

In het plangebied komen verschillende soorten broedvogels voor. Deze kunnen in alle beplanting en in het weiland broeden. In het kader van de Flora- en faunawet is het onder andere verboden om broedende vogels te verstoren. Voor het verstoren van broedende vogels wordt door het Ministerie van LNV geen ontheffing verleend. Voor broedvogels moet ervoor gezorgd dat de werkzaamheden niet in het broedseizoen plaatsvinden. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. Indien toch in het broedseizoen wordt gewerkt, dan kunnen fasegewijze voorzorgsmaatregelen ervoor zorgen dat de werkzaamheden ongestoord voort kunnen duren. Ook moet er dan voor gezorgd worden dat weidevogels niet gaan broeden in het deel dat daarvoor geschikt is als daar werkzaamheden plaats gaan vinden. Versturende elementen in het plangebied aanbrengen voordat het broedseizoen begint, zorgt ervoor dat vogels ergens anders een broedplaats zoeken.

Daarnaast wordt het gebied mogelijk gebruikt door vleermuizen en uilen, maar de uitvoering van het project zal hier een beperkte invloed op hebben.

In het plangebied komen verder geen beschermde soorten flora en fauna voor van tabel 2 of 3 van de Flora- en faunawet. Er hoeft daarom voor de uitvoering van het project geen ontheffing van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.